

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Hospitalitas. cap. 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

æque tranquillitatis studiosis lætiti-
 am attulit. Homines sibi charos,
 immò qui magno etiam essent eccle-
 siæ vsui, benigne ille quidem cõple-
 ãebatur, dum manebant; omniq; ra-
 tione studebat retinere: sed si quan-
 do ab eo discedere contigit; nihil fe-
 re visus est commoueri. eorum item
 si aliquis peccasset; minime dissimula-
 bat; nisi æquum alioqui christianum
 que parcere existimaret: id quod li-
 benter ijs tribuebat, qui erratum a-
 gnoscentes, & ex animo dolentes,
 veniam peterent. Cum ijs, qui do-
 mesticis ministerijs addicti erant, mi-
 nime solebat sermonem conferre:
 quæ enim opus erant cum ipso domo
 præfecto agere satis habebat. nullius
 item facetias, lepore sive admittebat
 vumquam. serijs de rebus semper erat
 sermo. quidquid otiosum esset, indig-
 num Episcopo vensebat. Qui cum
 eo familiariter versabantur, ijs num-
 quam aditum apertum esse volebat,
 ad remittendam eam; quæ personæ
 deberetur, reuerentiam. quæ cum
 alioqui familiaritate, vetustateque
 sæpe obsolescat; teneri, vigereque
 semper æquum, decorumque puta-
 bat; tum ad disciplinam conseruan-
 dam admodum utile.

Coluit non mediocriter officium,
 virtutemque illam, quæ in hospiti-
 bus benigne accipiendis posita est.
 peregrinos omnes, sacros præfer-
 tim, & probatos; principes item vi-
 ros pie accepit, ac liberaliter. Stu-
 diose id faciebat, & libentissime; tum
 quia christianæ consuetudinis ea be-
 neficentia fuit semper; tum quia mul-
 tis ad salutem iuuandis aditus ea via
 sibi videbat aperiri ardebat namque
 desiderio in omni actione, in omni
 sermone, omni tempore curandæ,
 iuuandæque alienæ salutis. exteros
 in primis earum regionum, quæ cor-
 ruptæ fidei miseria premuntur, omni
 officio, ac benignitate complecteba-
 tur: humanissime alloquebatur: ex-

Pars I I I.

traordinarijs honoris significationi-
 bus, si venientibus, occurreret, si ab-
 euntes prosequeretur, si cum ijs es-
 set, semper accipiebat: nihil præter-
 mittebat, quo eos in recta fide, atque
 integra confirmaret; catholicæque
 Romanæ ecclesiæ magis, ac magis eo-
 rum studia, pietatemque conciliaret.
 vt omnes tantam humanitatem, cum
 sanctitate coniunctam, abeuntes in-
 finitis laudibus extollerent. Cum
 Heluetijs, & Rhætis, qui frequentes
 rerum salutarium causa orthodoxi
 ad eum veniebant, hilare more na-
 tionis agebat, ac familiariter: ma-
 num prehendebat: accumbebat co-
 miter cum illis: atque licet discipli-
 næ suæ modum teneret; nonnulla ta-
 men concedebat: bibentium propi-
 nationes non respuebat, ab suo ta-
 meum modo, & ab aqua sua parû, aus
 nihil potius discedens. Præsules ad
 ecclesias sacrasq; res insigniores vi-
 sendas inuitabat; ipse etiam, si Car-
 dinales, primarijve Episcopi præfer-
 tim exteri essent; comes accedebat.
 in collegijs religiosioribus, loco re-
 creationis animorum, cum ijs erat.
 quo tempore de seueritate sua mul-
 tum remittere humanitatis gratia
 solitus fuit; seque ad hospitum mo-
 res, voluntatemque non mediocri-
 ter conformare. eosdem accipiebat
 in collegijs clericorum suorum: lo-
 corum communicabat instituta; di-
 sputationes, orationes coram ijs-
 dem haberi iubebat. Principibus vi-
 ris laicis, sermonibus ad eorum do-
 cumentum aptis; sacra lectione mē-
 sæ adhibita; libellis optimis dono
 datis, prodesse quamplurimum stu-
 debat. eosdem ad vespertinam do-
 mus suæ precationem, spiritualem-
 que scholam inuitabat: vbi siue bel-
 latores essent, siue alijs vitæ institu-
 tis addicti, dicebat ipse ad cuius-
 que salutis rationem accommoda-
 tē. erant nonnumquam, qui omis-
 sam multo iam tempore sacram

N n con-

Hospitali-
 tas.
 CAP. XVI.

Amor
 esse
 tenet
 de
 177

confessionem dolentes: & vitæ præ-
 teritæ mala detestantes, superioris
 tēporis omnis peccata; prius quàm
 abirent, confiterentur; melioremque
 sibi vitæ rationem constituerent. ac
 quemadmodum ad rem aggredien-
 dam cohortatione; ita Pontificia fa-
 cultate, quæ ampla numquam ei de-
 erat, si ob grauiora peccata necesse
 esset, subueniebat ad perficiendum.
 Tanta erat hospitem frequentia; vt
 vel ipsi publicorum vectigalium con-
 ductores, portarumque custodes, Ca-
 roli nomine res tantas absque porto-
 rio quotidie victus causa mirantes
 importari: eidemve alias adscribi;
 fraudemque suspicantes, Caroli pro-
 curatores adierint: incredibile sibi
 videri, tantum comæatus in Caroli
 domo cōsumi, diligenter vellent ani-
 maduertere; ne qua in re sacræ immu-
 nitatis nomine fortasse fraudaretur;
 & aliqui ad quæstum suum nomine
 Cardinalis abuterentur. qui vt homi-
 nibus ijs satisfacerent, rerum, hospi-
 tumque summa facta, tercentos vno
 mense receptos hospites, qui vario
 temporis spatio morati essent, repe-
 rerunt. Tam magni sumptus, rebus
 domesticis præfecti verebantur, vt
 Caroli facultatibus essent tolerabi-
 les: cumque non semel monuissent:
 ille pluribus in consilium adhibitis,
 ea de re deliberavit, cum essemus
 in ædibus nostris Cernusculanis: &
 hospitij pio, salutarique fructu pro-
 posito, contraque rei familiaris ad-
 sumptum sustinendum inopia; quæ-
 sivit, quid magis è re christiana esse
 iudicaret: se, ne talis fructus eripe-
 retur, vel id mendicitatis multorum
 causa non fugere; si sic expedire
 putarent; vt arcam certo loco consti-
 tueret, qua elemosynæ subsidij ab
 hospitibus, qui dare vellent, collige-
 retur. in eam sententiam ventum est;
 vt ne hospitium intermitteretur: sed
 satis haberet, cum antea vniuersam
 comitatum, equos, & alia iumenta,

vel inuitis dominis, in domum acci-
 peret, principes ipsos nonnullis pro-
 dignitate additis comitibus, suscipere;
 ceteros autem in cauponis relin-
 quere. famulorum causa disciplinae
 ordinem valde perturbari; inde au-
 tem ipsos referre, vtilitatis parum:
 ex ijs, & iumentis simul, magnam
 sumptus partem existere. ita fore, vt &
 propositum sibi, ex iuuandis ad sa-
 lutem multis, principibus præsertim,
 fructum perciperet; neque quidquã
 temere committeret, vnde ære alieno
 immoderate grauaretur. ceterum
 nihil dubitandum, quin ad tam pios
 sumptus diuina benignitas, quæ o-
 pus essent, suppeditaret. Hospitum
 mensa domestica finibus minime
 continebatur: sed propria quadam
 moderatione concilij prouinciæ de-
 creto sancita constabat: sic tamen, vt
 qualis, quantusque cibis appone-
 tur, etiam summos viros non pœni-
 teret. Verum postremo tempore ho-
 spitalitatis officium insigniter auge-
 ri constituerat: iamque paulo ante-
 quam moreretur, Præposito domus
 iusserat, vt ad omnes totius diocesis
 clericos excipiendos, quibus ad vr-
 bem rerum suarum causa veniendū
 esse, & diem partem instrueret: hospi-
 tio sacerdos præficeretur; cui non
 hospitium solum commodas essent,
 sed mores etiam curæ; quique ope-
 ram daret, vt ijs per certas exercita-
 tiones in ecclesiastica disciplina pro-
 ficeret. ita etiam fore, vt neque leui-
 bus de causis clerici ab suis ecclesijs
 abessent, neque nimis diu.

Religiosi animi viros vehemen-
 ter diligebat, & magna voluntate
 complectebatur; vt licet necessitudi-
 nis, amorisve alia causa intercede-
 ret nulla; essetque homo alioqui
 ignotus; studio faueret, ac re iuuaret
 amicissime; non solum si rogare-
 tur; sed sua sponte, si veniret in men-
 tem. eiusmodi ad probitatem, reli-
 giososque mores propensio, tanta
 erat;

Animus eius
 erga bonos
 religiosos-
 que viros.
 Cap. xvij.